

A Pécsi Ítéltábla a dr. Incze András Péter ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Koruhely Péter ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt a Pécsi Törvényszéken indított perében a 2014. január 7. napján kelt 15.P.20.578/2013/8. számú ítélet ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - 96.000 (kilencvenhatezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A felperes keresetében az alperes, mint a Szövetség sajtószóvivői feladatokat is ellátó politikusa által 2013. június 29. napján, illetve 2013. július 2. napján megtartott nyilvános sajtótájékoztatón elhangzott alábbi kijelentések miatt kérte a jó hírnévhez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását:

„Felperes erőszakos cselekményekre buzdította, bátorította azokat a fiatalokat, akik törtek-zúztak az F.-székházban márciusban.”

„Felperes közvetlen politikai megrendelésére balhézott, és tört-zúzott a B. gárda korábban az F.-székháznál.”

„Felperes fejében még az az extrém elképzelés is megfordult, hogy azok a családok, nyugdíjasok, akik nem tudják fizetni ezt az ingatlanadót, jelzálogjog bejegyzést kell, hogy engedélyezzenek a bankjuk javára.”

„A hajdani baloldali bankárkormány szereplői most újra arra készülnek, hogy magyar emberek ingatlanjait a baloldal közreműködésével átjátsszák a bankoknak, amelyek így akár emberek százezreinek otthonára tehetik rá a kezüket.”

A felperes keresetében kérte az alperesnek elégtételadásra kötelezését, továbbá nem vagyoni kártérítésben való marasztalását is.

Az alperes arra hivatkozással kérte a kereset elutasítását, hogy mint közszereplő a másik közszereplő tevékenységét elmarasztaló véleménynyilvánítást, értékítéletet közölt, amely személyiségi jogi védelmet nem alapoz meg.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a felperest marasztalta az elsőfokú eljárás költségeiben. Határozatának indokolása szerint az alperes mind a 2013. június 29. napján, mind pedig a 2013. július 2. napján megtartott sajtótájékoztatón a Szövetség sajtószóvivőjeként nyújtott tájékoztatást, és tett nyilatkozatot. Köztudomású tény, hogy az F. kommunikációjáért felelős kommunikációs igazgató mellett az alperes is sajtószóvivői feladatokat lát el, mögötte több személy, szakértői testület áll, akik a sajtótájékoztatón a média nyilvánossága előtt ismertető szöveget megírják. A sajtószóvivő feladata mindössze az, hogy a párt álláspontját, véleményét a nyilvánosság tudtára adja, és nincs mérlegelési joga abban a kérdésben, hogy e tisztség viselőjeként a leírtakat kommunikálja-e a média, és ezen keresztül a nyilvánosság felé. Utalt az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvényre (Civil törvény) is, amely szerint a párt tagja az egyesület céljának elérése érdekében fejti ki tevékenységét, és köteles eleget tenni az alapszabályban meghatározott kötelezettségeinek. A felperes által a www.XXXXX honlapról letöltött, és a periratokhoz csatolt dokumentum alapján az is megállapítható, hogy a sajtótájékoztatón elhangzottak egy előre megírt szövegnek az ismertetéséből álltak. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes a sajtótájékoztatókon a sajtószóvivő feladat- és hatásköréből nem lépett ki, mindvégig a sajtótájékoztató formális keretei között maradván ismertette a párt álláspontját, és válaszolt az újságírók által feltett kérdésekre. Mindebből viszont az következik, hogy az alperes, mint a párt tevékenységi körében eljáró természetes személy magatartásának joghatásai a jogi személyre nézve álltak be, ezért a személyhez fűződő jogok sérelme esetén is kizárólag a jogi személlyel szemben lehet a jogkövetkezményeket alkalmazni. A felperesnek tehát nincs keresetelési joga az alperessel szemben, amelynek következménye a kereset ítélettel történő elutasítása.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása, és a kereset teljesítése érdekében a felperes fellebbezett. A fellebbezésben foglaltak szerint az elsőfokú bíróság köztudomású tényként hivatkozott olyan adatokra, amelyeket a tárgyaláson nem tett a bizonyítás anyagává. Így köztudomású tényként kezelte az F. kommunikációjáért felelős tisztségviselő személyét, az alperes sajtószóvivői minőségét, a sajtószóvivő feladatát, kötelezettségeinek mibenlétét, valamint a Civil törvény tartalmát. Ezekben az esetekben az esélyét sem adta meg annak, hogy a felperes a köztudomású tényekkel szemben az ellenbizonyítás lehetőségével éljen, amely mulasztás

álláspontja szerint megalapozza az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Tévesnek találta az elsőfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, amely szerint a személyiségi jogaiban sértett fél a jogi személy feladatkörében eljáró természetes személlyel szemben nem jogosult az igényérvényesítésre. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Kúria EBH 2010.2026. és a BH 2004.180. számú eseti döntéseiben kifejtett azt a jogi álláspontot, amely szerint ha a jogi személy képviselőjében eljáró személy nyilatkozata sérti más személyhez fűződő jogát, azért a jogi személy is felelősséggel tartozik. Ez viszont azt is jelenti, hogy a jogi személy mellett a természetes személy felelőssége is megállapítható. Az elsőfokú bíróság álláspontjából ugyanakkor az következik, hogy a jogi személy tagja, alkalmazottja - az elsőfokú ítéletben is említett kirívó jogsértéseket leszámítva - a jogi személy tevékenységi köre által lehetőséget kap más személyhez fűződő jogainak megsértésére. Az elsőfokú bíróság okfejtése megítélése szerint azért sem helytálló, mert az alperes nem tagja a Szövetség országos elnökségnek, a párttal munkaviszonyban, vagy munkaviszonyra irányuló egyéb jogviszonyban nem áll, így az alapszabály értelmében a párt képviselőjére nem jogosult. Az elsőfokú bíróság egyébként is az alperes erre irányuló védekezésétől függetlenül foglalta el az ítéletben kifejtett jogi álláspontot, az alperes ugyanis az elsőfokú eljárásban maga sem hivatkozott arra, hogy vele szemben a felperes közvetlenül nem érvényesíthet igényt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

A fellebbezés elbírálása kapcsán a másodfokú bíróságnak elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú eljárásban történt-e olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését megalapozza.

A felperes arra hivatkozással vetette fel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének indokoltságát, hogy az elsőfokú bíróság köztudomású tényekre alapította határozatát, anélkül, hogy a Pp. 163.§-ának (3) bekezdésében előírt figyelmeztetési kötelezettségének eleget tett volna. Az elsőfokú bíróság ítéletében nem vitásan hivatkozott köztudomású tényekre, amelyek azonban valójában nem tények, hanem az elsőfokú bíróság által a sajtószóvivői tisztség értelmezése, a sajtószóvivővel szemben a megbízó által támasztott követelmények elemzése kapcsán tett megállapítások. Határozatában jogszabályokra, így a felperes fellebbezésében külön kiemelt Civil törvényre is utalt, amelynek tartalma nyilvánvalóan minősülhet köztudomásúnak, de nem esik a Pp. 163.§-a (3) bekezdésének fogalmi körébe. Az alperes sajtószóvivői tisztségét a felek egyezős előadása alapján rögzítette, amely így a Pp. 163.§-ának (2) bekezdésére figyelemmel további bizonyításra nem szorult. Az elsőfokú bíróság tehát nem az emberek meghatározott csoportja által ismert és valóban elfogadott tényeket állapított meg, hanem egyrészt elemző és értelmező tevékenységet végzett, másrészt valamely tény a felek egyezős előadása alapján fogadott el valóban, így az

elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó lényeges eljárási szabálysértés nem történt.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást ítélkezése alapjául elfogadta, egyetértett az abból levont jogi következtetésekkel, és az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéleti döntésével is.

Alapítvánnyal támadja a felperes az elsőfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, amely szerint az alperest harmadik személlyel szemben nem terheli polgári jogi felelősség a jogi személy tevékenységi körében és nevében tanúsított magatartása miatt. Az elsőfokú bíróság által felhívott, és a másodfokú bíróság által is irányadónak tekintett bírói gyakorlat szerint (BDT 2011.2507., BDT 2010.2192.) a jogi személy tevékenységi (feladat-és hatás-) körében, a jogi személy nevében eljáró természetes személy magatartását a jogi személy magatartásának kell tekinteni, a joghatás a jogi személyre nézve áll be, ezért a természetes személy harmadik személlyel szemben - a törvény eltérő rendelkezése hiányában - polgári jogi felelősséggel nem tartozik. Miután jogi személy a személyhez fűződő jogok megsértésének elkövetője is lehet, a jogi személy tevékenységi körében eljáró természetes személy személyiségi jogot sértő magatartása is a jogi személy magatartásának minősül. A személyhez fűződő jogaiban sérelmet szenvedett személyt nem illeti meg választási lehetőség a tekintetben, hogy a jogkövetkezményeket (ide értve a személyiségi jogsértés objektív szankcióit is) a jogi személlyel, vagy a természetes személlyel szemben érvényesíti-e. A jogi személy rendes működését a feladat- és hatáskörében eljáró természetes személyek révén fejti ki, a jogi személy nevében eljáró természetes személy, illetve maga a jogi személy pedig nem lehet egyidejűleg ugyanazon polgári jogviszony alanya. A jogellenes magatartás a természetes személyre csak súlyosan visszaélésszerű joggyakorlás esetén válhat ki joghatást, jellemzően akkor, amikor helyzetét felhasználva, azzal visszaélve, ezáltal a jogi személy tevékenységi- és hatásköréből kilépve követ el jogsértést. Ebből az értelmezésből a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem következik, hogy a jogi személy tagja, illetve alkalmazottja lehetőséget kap a személyiségi jogot sértő magatartás elkövetésére. A deliktuális kárfelelősség körében a Ptk. 348.§-a kimondja, hogy a károsulttal szemben a munkáltató felelős, ha az alkalmazott munkaviszonyával összefüggésben harmadik személynek okoz kárt. Ez a rendelkezés sem jogosítja fel az alkalmazottat a vagyoni károkozásra, és nem áll ellentétben a károkért való polgári jogi felelősség általános szabályával, az általános károkozási tilalom elvével. Pusztán arról van szó mindkét esetben, hogy a természetes személy (alkalmazott) saját személyében nem tartozik helytállni, amely azonban a jogi személy harmadik személy irányában fennálló polgári jogi felelősségét, illetve a természetes személy (alkalmazott) jogi személlyel szembeni munkajogi, illetve egyéb felelősségét nem érinti.

A pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény preambuluma szerint a politikai pártok társadalmi rendeltetése, hogy a népakarat kialakításához és kinyilvánításához, valamint az állampolgárok politikai életben való

részvételéhez megfelelő szervezeti keretet nyújtsanak. E feladat teljesítéséhez elengedhetetlen az állampolgárok politikai aktivitásának szervezése, az adott párt véleményének, törekvéseinek megismertetése a szélesebb nyilvánossággal. Ennek egyik módja a párton belül sajtószóvivői feladatokkal megbízott tag által tartott sajtótájékoztató, amelyen a sajtószóvivő a párt véleményét, nézeteit közvetíti a nyilvánosság felé.

A felek egyező előadása szerint a kereset tárgyát képező kijelentéseket az alperes a Szövetség 2013. június 29. napján, illetve 2013. július 2. napján megtartott sajtótájékoztatóján, sajtószóvivői minőségében tette. Az alperes tehát a párt álláspontját, véleményét tolmácsolta több közérdeklődésre számot tartó belpolitikai eseményről. Ehhez képest a felperes keresetében állított jogellenes magatartás az alperesre, mint természetes személyre joghatást csak súlyosan visszaélésszerű joggyakorlás esetén válthat ki, vagyis ha sajtószóvivői minőségét felhasználva, annak kereteit átlépve, öncélúan követ el jogsértő cselekedetet. Az elsőfokú bíróság a sajtótájékoztatóról készült felvétel és az egyéb dokumentumok alapján azt állapította meg, hogy az alperes hivatalos sajtószóvivői szerepéből a kérdéses sajtótájékoztatókon nem lépett ki, amely megállapítással a másodfokú bíróság is egyetértett.

A perben nem volt jelentősége annak, hogy a Szövetség alapszabálya szerint az alperes jogosult volt-e a párt képviselőjére. A jogi személyek feladataik ellátása során ugyanis nemcsak a törvényes képviselőik révén kerülnek kapcsolatba más személyekkel, hanem a jogi személy feladatait ténylegesen elvégző természetes személyek magatartása folytán is. Ebből következően nem csak a törvényes képviselő, hanem a jogi személy tevékenységi körében eljáró ember személyhez fűződő jogot sértő magatartását is a jogi személynek kell betudni (Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.189/2010. számú döntése BDT 2011.2507.).

Összességében tehát az állapítható meg, hogy a keresettel fellépő felperes ugyan jogosult a perbeli igény érvényesítésére (aktív perbeli legitimáció), az általa perbe vont alperes passzív perbeli legitimációja azonban hiányzik. Miután pedig a bíróságnak az alperes - kereset elutasítására irányuló ellenkérelmére tekintettel - ilyen irányú védekezésének hiányában is figyelemmel kellett lennie arra, hogy a felperes nem azzal szemben indított pert, akivel szemben az igénye érvényesíthető, a keresetet - az érdemi vizsgálat mellőzésével - el kellett utasítania.

A kifejtett indokok mellett helyes az elsőfokú bíróság ítélete, amelyet a másodfokú bíróság a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyott.

A felperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperesnek ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. Ennek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg. A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentességről szóló

6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles a tárgyi illeték-feljegyzési jogra figyelemmel le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Pécs, 2014. június 12.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró

A kiadmány hitelül: